

CSÍKOS ÉGER

A Fertő-Hanság Nemzeti Park egyik fő területi egységét a Fertő egykori "édesanyja", a Hanság képezi. Ha földrajzi szempontból próbáljuk meghatározni a Hanság fogalmát, a Rábaköz és a Mosoni-síkság közé ékelődött rossz lefolyású területre gondolunk, mely valaha összefüggött a Fertőtájjal, s Magyarország legnagyobb lápterületének számított. Nem választható azonban el a Rábaköztől sem, pontos határvonalakat aligha lehet húzni. A rábaközi és hansági népek életmódját egyaránt a víz határozta meg. Timaffy László szavaival: „A vizek birodalma volt a Rábaköz és a Hanság területe”.

A Hanság népi neve Hany, mely ma is sokkal inkább használatos az itt élők között, mint a Hanság, jól kifejezi a táj valódi milyenségét, utal a Hanság mocsárvilág voltára.

A Hanság falvainak lakossága hosszú évszázadokon át folytatta küzdelmét, hogy mezőgazdasági termelésre alkalmas területeket hódítson el a láptól. Lecsapolási és csatornázási tervek születtek már Mária Terézia uralkodása alatt. A több-kevesebb sikerrel megvalósuló lecsapolási munkálatok végül a II. világháború után, az 1950-60-as években végzett nagyarányú lecsapolással fejeződtek be. Ez a beavatkozás azonban jelentős veszteségeket is okozott. Az ökológia és természeti adottságok elváltoztak, a Hanság gazdag, egyedülálló növény- és állatvilágát eltűnés fenyegette. Még időben felismerték azonban a veszélyt, a károk enyhítésére először tájvédelmi körzetet hoztak létre, majd 1994-ben megalakult a Fertő-Hanság Nemzeti Park, melynek keretein belül napjainkig folynak a táj rehabilitációját célzó munkálatok: kijelölt területeket árasztanak el újra élőhely-rekonstrukciós céllal.

A sekély, édesvízzel borított medence dús vegetációnak adott otthont, ami elhalása után, a vízborítás következtében tőzefelhalmozódáshoz vezetett. Más, iszapos hordalékkal borított területeken lápi talajok alakultak ki.

A hanyi élőhelyek között kiemelt jelentősége van az égereseknek. Az égerfa típusosan a láperdők fafajtája, vízigényes, a felázott talajt kedvelő mocsári növény, az áradások magas vízállásának elviselése céljából a föld felett szárból kinövő ún. légygyökereket ereszt.

Sajnos a nagy lecsapolási munkákat csak kis részük élte túl. Ahol megmaradtak az öreg, támasztógyökeres égererdők, azok általában fokozott védelem alatt állnak és csak az utakról szemlélhetők. Az erdőbe túravezetővel szabad csak bemenni. Ezek az élőhelyek jelentősek állattanilag valamint botanikailag. A dél-hansági egyik öreg égerese a Csíkós-éger az Esterházy-Madárvárta közelében. Nevét az egykor alatta úszkáló csíkhalakról kapta.